

Tábor 23.5.2011
čj. SRS 037177/2011

Oblastní odbor SRS
Purkyňova 2533
390 02, Tábor

Zpráva č. 8 oblastního odboru TÁBOR o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 16.5.–22.5.2011

1. Počasí

Zpočátku týdne bylo jasné až polojasné počasí, koncem týdne vystřídané zvětšenou oblačností s místními přeháňkami a bouřkami. V bouřkách napršelo rozdílné množství srážek, např. 20.5. v Horní Cerekvi 23 mm srážek. V Počátkách byl spojen přívalový déšť s kroupami, bylo zde naměřeno 35 mm srážek. Taktéž 19.5. v okrese Pelhřimov v Košetících a Radějově bylo naměřeno 30 mm srážek s kroupami. V Táboře 20.5. se kroupy vyskytly v centru města. Denní teploty se pohybovaly v rozmezí od 20 °C až do letních 27 °C. Noční teploty kolem 10 °C.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Ozimé řepky jsou ošetřeny proti šešulovým škůdcům a houbových chorobám. Herbicidně jsou ošetřeny jarní obiloviny a kukuřice. Probíhá postemergentní ošetření plevelů v kukuřici a ošetření ozimých obilovin proti původcům chorob.

Důsledky přízemních mrazíků se projeví poškozením ovocných dřevin v okresech Prachatice a Strakonice (Lhenice, Rábí, Netolice).

Kroupy poškodily v Táboře dne 20.5. okrasné dřeviny (duby, javory). V Počátkách (okres Pelhřimov) došlo k poškození řepky ozimé kroupami.

OBILNINY

PŠENICE OZIMÁ (RF 34-39 BBCH)

V porostech se vyskytuje infekce **padlí travního na pšenici (*Blumeria graminis f. sp. tritici*)**. Lokální výskyty jsou hlášeny z celé oblasti. Slabé výskyty této choroby byly zaznamenány v okrese Jihlava (k.ú. Velký Beranov, 18.5.).

Tečkovaná listová skvrnitost pšenice (*Septoria tritici*) se stále vyskytuje především na starších listech. Střední výskyt této choroby byl zaznamenán v okrese Jihlava (k.ú. Velký Beranov, 18.5.), slabé výskyty byly zjištěny v okrese Tábor (k.ú. Měšice u Tábora, 20.5., k.ú. Hodětín, 19.5.).

Střední výskyt **světle hnědé skvrnitosti pšenice (*Pyrenophora tritici-repentis*)** byl zaznamenán v okrese Jindřichův Hradec (k.ú. Řípec, 18.5.) a v okrese Jihlava (k.ú. Velký

Beranov, 18.5.), slabý výskyt této choroby byl zaznamenán v okrese Tábor (Měšice u Tábora, 20.5.)

Žlutá rzivost pšenice (*Puccinia striiformis*) ani **hnědá rzivost pšenice (*Puccinia recondita*)** se dosud nevyskytují na žádném z pozorovacích bodů.

Fungicidní ochranu proti listovým chorobám je třeba usměrnit podle vývoje počasí. Ošetřuje se zpravidla od fáze BBCH 37 do BBCH 51. Zásahy se provádějí zároveň proti celému komplexu listových chorob. Při rozhodování o konkrétním termínu ošetření je vhodné zohlednit rovněž předpokládaný počet ošetření. S cílem oddálit vznik rezistence je nutné střídát fungicidy s odlišným mechanismem působení.

Slabý výskyt dospělců **kříška polního (*Psammotettix alienus*)** byl zaznamenán v okrese Jindřichův Hradec (k.ú. Řípec, 18.5.).

JEČMEN OZIMÝ (RF 43-51 BBCH)

Porosty jsou v dobrém výživném stavu, část porostů již začíná metat.

Slabý výskyt **sít'ovité a okrouhlé skvrnitosti ječmene (*Drechslera teres*)** byl pozorován v okrese Pelhřimov (k.ú. Lipice, 19.5.).

Infekce **padlí travního (*Blumeria graminis* sp. hordei)** v porostech stagnuje a má tendenci zasychat. Slabý výskyt této choroby byl pozorován v okrese Tábor (k.ú. Měšice u Tábora, 20.5. a k.ú. Březnice u Bechyně, 19.5.).

Slabý výskyt **spály ječmene (*Rhynchosporium secalis*)** byl zaznamenán v okresech Pelhřimov (k.ú. Lipice 19.5.), Jindřichův Hradec (k.ú. Záhoří, 18.5.) a Jihlava (k.ú. Velký Beranov, 18.5.).

Slabý výskyt min **obaleče obilního (*Cnephasia pumicana*)** byl pozorován v okrese Tábor (k.ú. Březnice u Bechyně,

Slabý výskyt dospělců **kříška polního (*Psammotettix alienus*)** byl pozorován v okrese Jihlava (k.ú. Velký Beranov, 18.5.).

Pozorování dospělců na jaře (na ozimech počátkem června – většina nymf se přeměnila v dospělé) provádí ve fázi 33-59 BBCH. Pozoruje se pokud možno za slunného bezvětrného počasí, nejlépe v pozdním odpolední před západem slunce především na řídkých prosvětlených místech porostů. U ozimů se preferují širší okraje ze strany, kde byly ozimy v předchozím roce. Kontroluje se množství dospělců kříška polního na 100 smyků. Kritické číslo je 3-7 dospělců na 100 smyků.

Chemická ochrana na jaře se doporučuje při výskytu 5-ti a více dospělců na 100 smyků při současném výskytu rostlin s příznaky virů nad 10 % v porostu. Je třeba střídát skupiny fungicidních účinných látek s cílem oddálit vznik rezistence patogena.

Slabý výskyt vajíček a larev **kohoutků (*Oulema* spp.)** byl pozorován v okrese Jihlava (Velký Beranov, 18.5.).

Pozorování vajíček a larev se provádí ve fázi 32-37 BBCH. Pokud je vylíhlých larev méně než 50 %, pozorování se opakuje po týdnu do doby, než se zjistí 50 % vylíhlých larev.

Přímá ochrana spočívá v použití přípravků na ochranu rostlin na základě monitorování škůdce smýkáním a vizuálním pozorováním výskytu vajíček a larev. V případě středního výskytu (od 0,3 do 0,7 dospělců na 1 smyk) lze očekávat, že za příznivých podmínek může výskyt vajíček a larev překročit ekonomický práh škodlivosti, který nastává při výskytu 0,6 a více vajíček a larev na jednu odnož. Chemické ošetření se provádí v době, kdy je z vajíček vylíhlých více než 50 % larev.

První výskyt **kyjatky travní (*Metopolophium dirhodum*)** byl zaznamenán v okrese Pelhřimov (k.ú. Lipice, 19.5.).

První výskyt **mšice střeňkové (*Rhopalosiphum padi*)** pozorován v okrese Jindřichův Hradec (k.ú. Záhoří, 18.5.).

JEČMEN JARNÍ (RF 23-31 BBCH)

Jarní ječmeny prodělaly v posledním týdnu překotný vývoj. Vývojové fáze se pohybují v rozmezí od středu odnožování až po tvorbu 1. kolénka. Přispělo k tomu teplé počasí s občasnými srážkami.

Došlo k výraznému nástupu napadení **sít'ovitou a okrouhlou skvrnitostí ječmene (Pyrenophora teres)**.

Silný výskyt této choroby byl zjištěn v okrese Jindřichův Hradec (k.ú. Děbolín, 17.5.). Střední výskyty byly pozorovány v okrese Tábor (k.ú. Prasetín, 19.5.) a v okrese Jihlava (k.ú. Buřnice, 19.5.). Slabý výskyt byl zaznamenán v okrese Jihlava (k.ú. Bradlo, 18.5.).

Sít'ovitá a okrouhlá skvrnitost ječmene – u infekce z osiva se první příznaky objevují již na klíčcích pochvách (koleoptile) v podobě nenápadných světle hnědých proužků. Skvrny pak přecházejí na listové čepele v podobě podélných hnědých skvrn, které se zvětšují nebo splývají a často vykazují příčné proužky (sít'ování). U mladých listů bývá charakteristické sít'ování vidět jen v procházejícím světle. Koncem sloupkování a při metání bývají skvrny mnohem nápadnější. Při silném napadení celý list zasychá, avšak netřepí se jako u pruhovitosti ječmene. V některých případech skvrny nemají charakteristické sít'ování. Může jít o specifickou formu patogena nebo o specifickou reakci odrůdy. Metání klasů není touto chorobou ovlivněno. Silně napadené rostliny však mohou mít zahnědlé špičky zrn a sníženou klíčivost.

Preventivní ochrana spočívá ve výběru odrůd, které jsou geneticky více odolné k napadení chorobou. Nevysévat ječmen po ječmeni a jarní ječmen v blízkosti ozimého. Dobře zaorat posklizňové zbytky a vzešlý výdrol ječmene. Moření osiva je předpokladem potlačení primární infekce.

Použití fungicidů vyžaduje pravidelné vyhodnocování stavu porostu a včasné rozhodnutí o zákroku. Opožděné ošetřování v rozvinuté epidemii není plně účinné a nevyváží konečnou výnosovou ztrátu. Přípravky na bázi strobilurinů je nutné aplikovat preventivně, triazoly aplikovat zásadně v počátku napadení. Ošetření se provádí při ohrožení od fáze BBCH 30 (začátek sloupkování) do BBCH 59 (počátek metání).

SIGNALIZUJEME OŠETŘENÍ jarních ječmenů v teplejších oblastech proti sít'ovité a okrouhlé skvrnitosti ječmene (Pyrenophora teres) vzhledem k dosaženým vývojovým fázím a rozvoji choroby.

První výskyt infekce **padlí travního (Blumeria graminis)** byl zaznamenán v okrese Prachatice (k.ú. Homole, 20.5.). Slabé výskyty byly zaznamenány v okrese Jihlava (k.ú. Bradlo, 18.5.), v okrese Český Krumlov (k.ú. Velešín, 20.5.) a v okrese Třebíč (k.ú. Střítež u Třebíče, 18.5.).

Hodnotí se 20 rostlin (odnoží) při úhlopříčném průchodu porostem (10 míst x 2 rostliny = 20 rostlin). Z každé rostliny se vybere vždy jedna průměrně vzrostlá, plodná odnož. Místa odběru rostlin jsou rovnoměrně rozmístěná podél trasy průchodu. Hodnotí se napadení rostlin, tj. určí se počet rostlin (odnoží) s příznaky výskytu padlí ječmene (kupky nebo mycelium) na listové čepeli a pochvě. Z počtu kontrolovaných odnoží a počtu napadených odnoží se vypočítá procento napadených rostlin (odnoží).

Ošetřují se porosty při indexu napadení vyšším než 10 %. Obvykle od růstové fáze 30 BBCH. Fungicidní ošetření se provádí v kombinaci proti celému komplexu listových chorob. Je třeba střídát skupiny fungicidních účinných látek s cílem oddálit vznik rezistence patogena.

Slabý výskyt **spály ječmene (Rhynchosporium secalis)** byl zaznamenán v okrese Třebíč (k.ú. Střítež u Třebíče, 18.5.) a v okrese Jihlava (k.ú. Bradlo, 18.5.).

První výskyt vajíček a larev **kohoutků (Oulema spp.)** byl pozorován v okrese Český Krumlov (k.ú. Velešín, 20.5.). Požerky na listech byly pozorovány v okrese Jihlava (k.ú. Bradlo, 18.5.).

Pozorování a ochrana: viz. ječmen ozimý.

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (RF 65-67 BBCH)

Střední výskyt **plísně zelné (Hyaloperonospora brassicae)** byl pozorován v okrese Jihlava (k.ú. Bradlo, 18.5.).

Střední výskyt **krytonosce šešulového (Ceutorhynchus assimilis)** byl pozorován v okrese Jihlava (k.ú. Buřnice, 19.5.). Slabé výskyty tohoto škůdce byly pozorovány v okrese Jindřichův Hradec (k.ú. Řípec, 18.5.), v okrese Pelhřimov (k.ú. Starý Pelhřimov, 19.5.), v okrese Jihlava (k.ú. Bradlo, 18.5.) a v okrese Tábor (k.ú. Březnice u Bechyně, 19.5. a k.ú. Velmovice, 20.5.).

Výskyt dospělců na rostlinách se pozoruje 2x týdně od začátku květu do konce květu na 50-ti rostlinách.

Slabé výskyty **pilatky řepkové (*Athalia rosae*)** byly pozorovány v okrese Jindřichův Hradec (k.ú. Řípec, 18.5.), v okrese Tábor (k.ú. Velmovice 20.5. a k.ú. Březnice u Bechyně.19.5.) a v okrese Jihlava (k.ú. Bradlo, 18.5.).

Střední výskyt **bejlomorky kapustové (*Dasyneura brassicae*)** byl sledován v okrese Jihlava (k.ú. Bradlo, 18.5.). Slabé výskyty byly zaznamenány v okrese Jindřichův Hradec (k.ú. Řípec, 18.5.), okrese Pelhřimov (k.ú. Starý Pelhřimov, 19.5.), v okrese Tábor (k.ú. Březnice u Bechyně, 19.5. a k.ú. Velmovice, 20.5.) a v okrese Jihlava (k.ú. Buřenice, 19.5.). Výskyt dospělců na rostlinách se provádí 2x týdně v období od žlutého poupěte do plného květu, fáze 59-65. Pozoruje se 50 rostlin.

Ošetření proti šešulovým škůdcům se provádí dle růstové fáze a prahu škodlivosti: od BBCH 60 – práh škodlivosti:

- při nízkém výskytu bejlomorky kapustové 1 brouk krytonosce šešulového na 1 rostlinu

- při silném výskytu bejlomorky kapustové 1 brouk krytonosce šešulového na 2 rostliny

Kritické číslo u bejlomorky kapustové je 1 samička na 4 rostliny.

Protože se však v porostech řepky vyskytují oba škůdci většinou současně, škodlivost se sčítá a je třeba ošetřovat i při nižších číslech výskytu než jsou kritická čísla. Většina porostů je již ošetřena, ale stále je možné, v případě nutnosti, ošetření provést.

SLUNEČNICE ROČNÍ (RF 18)

Na pozorovacím bodě v okrese Třebíč (k.ú. Krhov u Hrotovic, 18.5.) byl zjištěn slabý výskyt **mšice makové (*Aphis fabae*)** a **mšice slivové (*Brachycaudus helichrysi*)**. Mezi jednotlivými pěstovanými hybridy slunečnice jsou velké rozdíly v citlivosti na sání mšic. Některé hybridy jsou poškozovány podstatně méně než jiné. Mšice mají v přírodě mnoho přirozených nepřátel – sluněčka, larvy pestřenek, zlatooček a další.

Ošetření se doporučuje v období od vzcházení do fáze rozpoznatelného květního poupěte (51 BBCH) v případě výskytu 30-50 mšic na rostlině a v době těsně před začátkem květu (59 BBCH) při výskytu 50-100 mšic na jedné rostlině.

MÁK SETÝ (RF 30-40)

První výskyt **plísně máku (*Peronospora arborescens*)** byl pozorován v okrese Třebíč (Smrk na Moravě, 18.5.).

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

JABLOŇ (RF 65-67 BBA)

Silný nálet **obaleče jablečného (*Cydia pomonella*)** byl zaznamenán v okrese Prachatice (k.ú. Krtely, 19.5.) a v okrese Tábor (k.ú. Měšice u Tábora, 20.5.).

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 10.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Signalizace nutnosti a doby ošetření závisí na volbě použitého přípravku. Ovicidy se používají ve dvou až třítydenních intervalech po ukončení květu jabloní, jakmile se zjistí ve feromonových lapačích úlovek 10 a více motýlků na lapák za 3-4 dny. Potřeba ošetření larvicidy se určuje kontrolami kladení škůdce, vizuálními prohlídkami 100 náhodně vybraných plodů. Práh hospodářské škodlivosti jsou 2 vajíčka na 100 náhodně zvolených plodů a k nim přilehlých listů.

Podle předpovědi počasí pravděpodobně nebudou splněny teplotní podmínky ve večerních hodinách pro kladení vajíček.

Slabý nálet **obaleče zahradního (*Archips podanus*)** byl zaznamenán v okrese Tábor (k.ú. Měšice u Tábora, 16.5.).

Slabý nálet **obaleče růžového (*Archips rosanus*)** byl zaznamenán v okrese Tábor (k.ú. Měšice u Tábora, 16.5.).

Slabý výskyt **padlí jabloňového (*Podosphaera leucotricha*)** byl pozorován u drobných pěstitelů na ploše celého okresu Tábor.

Peckoviny

SLIVOŇ (RF 65-71 BBCH)

Obaleč švestkový (*Cydia funebrana*) a **obaleč východní (*Cydia molesta*)** slabý nálet imag v okrese Tábor (k.ú. Soběslav, 18.5.). Slabý nálet **obaleče švestkového (*Cydia funebrana*)** byl zaznamenán v okrese Jihlava (Bedřichov u Jihlavy, 16.5.).

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 1.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Imaga létají ve dvou vlnách. Proti první generaci je třeba zasahovat jen v případě nízké násady plodů. Proti druhé generaci se doporučuje aplikovat registrované insekticidy za týden po vrcholu letu samců do feromonových lapáků, nebo při zjištění dvou a více vajíček na 100 náhodně odebraných plodech.

Za oblastní odbor zpracovali: Ing. Pavla Fialová a Lukáš Čech